

Література:

1. Energy Efficiency 2020 –
https://www.irena.org//media/Files/IRENA/Agency/Publication/2021/Mar/IRENA_Energy_Efficiency_2020.pdf
2. The European Green Deal –
https://ec.europa.eu/info/publications/european-green-deal_en
3. Renewable Energy and Jobs - Annual Review 2021 –
<https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2021/06/Renewable-energy-jobs-annual-review-2021.pdf>
4. Green Energy for Smart Cities –
<https://www.se.com/ww/en/download/document/998-21079457>

УДК 351

Девадзе Анзор Хемидович,

*кандидат економічних наук, професор факультету
туризму, керівник департаменту туризму
Батумський державний університет імені Шота
Руставелі (Грузія)*

Скриль Віталія Вячеславівна,

*кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Умови військової агресії РФ проти України привернули значну увагу до питання забезпечення національної безпеки, яке стало надзвичайно важливим для збереження національної самоідентичності та збереження українського народу. Забезпечення національної безпеки є основою самозбереження національної ідентичності в цілому. Серед основних структурних елементів системи національної безпеки можна виділити наступні: державно-політичний, соціально-

економічний, національно-культурний, екологічний та інформаційний.

Напевно, очевидним є те, що економічна безпека є важливою складовою національної безпеки, оскільки є не лише передумовою для зростання економіки країни, а й основою суспільного розвитку. Зокрема, в умовах військових дій на території України воєнно-політична роль України набула нового значення у формуванні загальноєвропейської системи безпеки.

З урахуванням цього, економічна безпека може бути визначена як система організаційно-економічних заходів, які мають на меті забезпечення стійкості підприємств та господарських суб'єктів до негативних впливів зовнішнього або внутрішнього характеру, здатності до саморегулювання та забезпечення задоволення інтересів зацікавлених сторін. Економічна безпека є складовою безпеки соціально-економічних систем різних рівнів, включаючи світову економіку, національну економіку, окремі галузі та сектори національної економіки, а також комерційні та некомерційні організаційні структури.

Для консолідації стійкої економічної безпеки сучасні економісти прийшли до висновку щодо визначальної ролі стратегічного партнерства. Безпека через співпрацю ґрунтується на об'єднанні партнерів з метою досягнення спільних цінностей, серед яких пріоритетними є демократія, повага до прав і свободи людини, верховенство права, економіка, заснована на вільному ринку, соціальна рівність і прогрес. Партнерство є ефективним засобом забезпечення економічної, політичної, інформаційної та військової безпеки держав та міжнародних утворень. В епоху, де небезпеки і загрози сліднують одна за одною зі швидкістю, якій важко протистояти та керувати, вони пропонують ефективні способи концентрації та об'єднання зусиль на найбільш високому рівні безпеки, двосторонньому (між 2 державами) або

багатосторонньому (між кількома державами). Забезпечуючи стабільність, стабілізацію та безпеку у світі безпеки, хаосу та конфронтації, партнерство має безпрецедентну динаміку. Ось чому епоха глобалізації є перш за все епохою динамічного партнерства. Можлива модель забезпечення сталої економічної безпеки ґрунтується на двох основних засадах: внутрішня економічна безпека – сталий економічний розвиток, просування політики підвищення добробуту населення; зовнішньоекономічна безпека – тісна співпраця з міжнародними організаціями, просування послідовної та збалансованої зовнішньої політики, виконання умов партнерства та надання гарантій зовнішнім партнерам [1].

Досвід ЄС у сфері забезпечення економічної безпеки характеризується інтенсивною співпрацею в економічній сфері, і вершина цієї співпраці полягає в економічному та фінансовому потенціалі, який є найсучаснішим на сьогодні.

Для забезпечення сталої економічної безпеки ЄС створюється єдиний внутрішній ринок, який охоплює весь простір держав-членів – без внутрішніх кордонів. У цьому просторі забезпечується вільний рух людей, послуг, товарів і капіталу. Практично створення єдиного регіонального простору дозволяє уникнути фрагментації ринку. Для цього система гарантує свободу заснування: кожен суб'єкт господарювання має право засновувати та розвивати бізнес в іншій державі-члені ЄС [2].

Щодо забезпечення економічної безпеки України то слід зазначити, що досягнення рівня економічної безпеки можливо за рахунок моніторингу ситуації економічної безпеки України та розроблення заходів для запобігання та виникнення можливих небезпек.

Такі заходи можна згрупувати наступним чином: зменшення ВВП на душу населення та підвищення рівня якості життя населення, наближеного до середнього в ЄС для скорочення розриву між ними. Це повинно стати стратегічною

економічною метою, що просувається на національному рівні; створення бізнес-середовища, сприятливого для інноваційної діяльності, а також сприяння чіткої політики в галузі, пов'язаній із стимулюванням науково-дослідної та інноваційної діяльності. Це має відбуватися з особливим наголосом на впровадженні інновацій та передачі технологій, для швидкої капіталізації результатів з метою значного підвищення продуктивності праці; підвищення якості управління економікою на всіх рівнях, для ефективного використання наявних власних фінансових ресурсів, а також залучення додаткових джерел фінансування для інвестиційних цілей, оснащення сучасними технологіями, наукових досліджень, технологічного розвитку, інноваційної діяльності, а також навчання та вдосконалення людських ресурсів, підвищення їх продуктивності; забезпечення відтворювального потенціалу країни та вирішення проблеми масового відтоку креативної молоді та інтелектуалів; просування на національному рівні політики ресурсозбереження, яка сприятиме консолідації енергетичної безпеки шляхом суворого енергозбереження та підвищення рентабельності виробництва, ефективності, транспорту та споживання енергії; структурна перебудова економіки шляхом здійснення масштабних інвестицій у результаті покращення інвестиційного клімату; активне залучення держави та приватного сектору до підтримки сприятливого бізнес-середовища для внутрішніх та іноземних капітальних інвестицій, які спрямовані на модернізацію і сталий розвиток країни; продовження політики залучення прямих іноземних інвестицій; забезпечення сприятливих умов для експорту та імпорту та сприятливого міжнародного валютного курсу. Стійка економічна безпека України може бути досягнута шляхом: розвитку сучасної системи освіти - кваліфікована та конкурентоспроможна робоча сила; скорочення тіньової економіки - створення умов для того, щоб діяльність у тіньовій економіці перетворилася на офіційну

діяльність; диверсифікація ринків відкриття – зменшення залежності та створення позитивного іміджу країни за її межами, диверсифікація джерел енергії – зменшення енергетичної залежності, реінтеграція території України.

Література:

1. Онищенко С.В., Матковський А.В., Пугач О.А. Аналіз загроз економічній безпеці України в умовах інноваційного розвитку економіки. *Економічний часопис-XXI*. 2014. № 1-2(2). С. 8-11. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2014_1-2\(2\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2014_1-2(2)_3).
2. Заверуха Д. А., Копитко М. І. Характеристика основних елементів сутності економічної безпеки. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. № 1 (65). С. 19-24.
3. Правдивець О. М. Економічна безпека, як найвища функція держави. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. № 2(66). С. 40-43.

УДК 347.72.031:001.893

Єгоричева Світлана Борисівна,

доктор економічних наук, професор

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)*

ВИЗНАЧЕННЯ КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРНИХ ВЛАСНИКІВ ЯК СКЛАДОВА НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТІВ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

У сучасних умовах безпека держави визначається, у тому числі, результативністю функціонування національної системи протидії легалізації злочинних доходів та фінансування тероризму. Серед багатьох напрямів її реалізації особливе значення має вивчення клієнтів, які користуються послугами фінансових установ і уособлюють певний ризик